

## 1. Rim.1: 1-32

Vitajte, milí poslucháči pri spoločnom štúdiu jednej z najúžasnejších kníh Novej Zmluvy, ktorou je list apoštola Pavla Rimanom. Začneme jeho prvou kapitolou, nabudúce budeme pokračovať kapitolami 2 a 3, lebo v skutočnosti tieto 3 kapitoly predstavujú jeden ucelený kontext. Otvorte si teda svoje Biblie, 1. kapitolu listu ap. Pavla Rimanom, a začneme naše uvažovanie.

Úvod listu, 1.verš, začína oslovením **“Pavel”**. Ako viete, pôvodné meno Pavla bolo Saul. Pochádzal z Tarzu, čo bolo významné mesto v dnešnom Turecku. Zjavne bol synom aramejsky hovoriacich Židov, ktorí nejakým spôsobom získali rímske občianstvo. No potom sa jeho meno zmenilo na Pavel. Dôvod? Keď meno Saul preložíme do gréčtiny, stane sa posmešným výrazom. A tak si Saul dal meno Pavel, alebo Paulos, čo znamená malý. Tradičný obraz Pavlovej osoby je nízky, zavalitý, plešatý človek, s krivými nohami, širokým obočím a strnulým pohľadom. Korinťania o ňom povedali, že vyzeral ako placenta. Naozaj k nemu neboli milí. Možno bol fyzickým vzrastom naozaj malý, no osobne verím, že keď hovorí v liste Efezanom, že je najmenší z apoštolov, myslel tým, že je najmenej dôležitý, lebo prenasledoval cirkev. To by mohlo tiež vysvetľovať pozadie tohto výrazu. Verš ďalej pokračuje takto:

**„otrok Krista Ježiša, povolaný apoštol, oddelený pre Božie evanjelium”.**

Toto je najdlhší úvod zo všetkých Pavlových listov. Slovo povolaný znamená, že Boh si ho vyvolil, povolal ku službe evanjelia zvláštnym spôsobom. Cíti, že má v sebe silu, Božie predurčenie, Božiu prípravu od momentu, keď bol ešte v lone svojej matky. Vidíme to aj v ďalších listoch apoštola Pavla.

Slovo **“apoštol”** je z výrazu apostelo - znamená poslaný s oficiálnou autoritou; oddelený zvestovať Božie evanjelium. Pavel sa na to nedal ako dobrovoľník, bol k tomu naozaj zvláštnym spôsobom povolaný. Teraz sa pozrime na verš 2:

**„ktoré Boh už dávno zaslúbil v Písmach svätých ústami svojich prorokov”.**

Toto ukazuje na vzťah medzi Starou a Novou Zmluvou. No Nová Zmluva neznamená zmenu Starej, ale je jej konečným naplnením. Pravú orientáciu Starej Zmluvy vidíme v osobe, živote, smrti, službe a opätovnom príchode Ježiša Krista. V Liste Rimanom je veľa citátov, ktoré nám to dokazujú. V 3. verši sa hovorí:

**„evanjelium o jeho Synovi, ktorý podľa tela pochádza z Dávidovho potomstva”** - Ježiš je kľúčom, jadrom evanjelia. On je centrálnym pilierom všetkého. Ak by sme odstránili Krista, nezostalo by ani kresťanstvo, pretože On je centrálnou zvestou dobrej správy.

Jeho rodokmeň počnúc od Jozefa nájdeme v Evanjeliu podľa Matúša. Samozrejme, že Jozef nebol jeho otcom. Svätý Duch je ten, ktorý zázračne, počal Ježiša v lone Márie. Bolo to niečo tajomné, nadprirodzené. Toto je veľmi dôležité vedieť, lebo táto skutočnosť zdôrazňuje zásadnú pravdu Novej Zmluvy - pravú ľudskosť Ježiša Krista, a následne Jeho pravé Božstvo. Pamätajte, že Židia neočakávali, že Mesiáš bude Boh. Toto bola úplne nová časť zjavenia. Pozrime sa ďalej na 5. verš:

**„Skrze Neho sme dostali milosť a apoštolstvo, aby sme pre Jeho meno privádzali k poslušnosti viery všetky národy”**

Toto je univerzálne Božie povolanie. Pavel cíti, že jeho povolanie je jedinečné, že Boh ho poslal k pohanom. Je to Božia výzva všetkým veriacim. Toto je poslušnosť inšpirovaná vierou. Domnievam sa, že toto je podmienený element nášho spasenia. Ten istý podmienený element nachádzame vo verši 16, kde je napísané: *“spasenie každému veriacemu”* - tam je podmienka. Božia milosť je pre všetkých ľudí nepodmienečná, ale podmienka odpovede človeka vierou sa ťahne celou Novou Zmluvou. Viera je podmienka spasenia, ktorú Boh vložil medzi neho a človeka v odpovedi na jeho bezpodmienečnú lásku.

**„...medzi ktorých patríte aj vy, povolani Ježišom Kristom”** - píše sa vo verši 6.

Najprv Pavel povedal: *ja som povolaný, a teraz hovorí - vy ste povolani - kresťania v Ríme*. Pozrite sa do Listu Efezanom, 1.kap.4.a 11.verš, na úžasnú doktrínu predurčenia. Veľmi rád kážem o predestinácii. Poskytuje nám oporu v tých najtmavších dňoch nášho života, no verš, že *“.. každý, kto uverí, bude spasený ...”* je takisto absolútna pravda.

Ďalej vo verši 10 v gréčtine vidíme prvotriednu podmienkovú vetu toho, čo sa javilo ako pravda:

**„vždy vo svojich modlitbách prosím, či by sa mi už konečne podľa Božej vôle nepodarilo prísť k vám.”**

Pavol hovorí, že chce prísť, no niečo mu v tom bráni. Vidíme to aj trochu nižšie vo verši 13, kde je napísané:

**„bolo mi to prekazené.”**

Nevieme, čo v tom Pavlovi zabránilo, ale niečo to bolo. Napriek tomu hovorí - počúvajte Rimania, ja chcem prísť. Teším sa. A ďalej hovorí prečo:

**„aby som vám na upevnenie odovzdal nejaký duchovný dar.”**

Píše o tom aj v 12. verši: *“aby sme sa navzájom povzbudili svojou obapolnou vierou, vašou i mojou.”* V tom je zmysel kresťanského spoločenstva. Vzájomné povzbudzovanie.

Ústrednou témou, základnou istotou Pavlovho hlásania evanjelia sú verše 16 a 17.

**„Ved' ja sa nehanbím za evanjelium, lebo je mocou na spasenie každému veriacemu.”**

Na tomto vyhlásení, že evanjelium je mocou na spasenie každému veriacemu, Pavel stavia celé evanjelium.

Z 1.listu Pavla Korinťanom sa dozvedáme, že Židia sa hanbili za dobrú správu evanjelia, lebo hlásala Ježiša Krista ukrižovaného. Skutočnosť, že bol trpiacim Mesiášom, sa Židom nepáčila. A fakt, že bol ukrižovaný a vstal z mŕtvych v tele, to zase trápilo Grékov. Neverili vo vzkriesenie. Pavel však hovorí - je mi jedno, čo si myslia vzdelaní ľudia, Židia, Gréci, alebo Rimania; ja sa za evanjelium nehanbím, lebo som videl, ako mení životy ľudí:

**„...lebo je mocou Božou na spasenie”**

- píše apoštol Pavol. Slovo spasenie sa používa v staro zmluvnom zmysle pre fyzické oslobodenie, v novo zmluvnom viac pre duchovné vykúpenie a odpustenie; tu je zahrnuté oboje. Verš 17:

**„Zjavuje sa v ňom spravodlivosť Božia z viery ku viere.”**

Je to Božia cesta spravodlivosti, nie ľudská. Sme pred Bohom spravodliví, lebo s ním máme vzťah. V tomto kontexte to znamená, že sme spravodliví pred Bohom v zákonnom postavení; neznamená to však, že nie sme hriešnici, ale kvôli Kristo-

vej smrti a nášmu prijatiu vierou sme dostali dar odpustenia a sme spravodliví pred Bohom skrze Ježiša Krista, nie skrze naše vlastné skutky.

Verš 17. je Božie zjavenie, ktoré vedie k spravodlivosti. V.18. je zjavením ľudskej hriešnosti, čo vedie k Božiemu hnevu. Vidíme tu paralelu - spôsob viery, ktorý vedie k väčšej viere. Toto je v podstate viera z viery k viere. Zdá sa Vám to zložitý?

Chcem vám pre porovnanie ukázať tento výraz v niekoľkých rôznych výkladoch. Curtis Bone hovorí, že začína vierou a končí vierou. Charles Hodge, veľký klasický vykladač Biblie hovorí, že táto fráza znamená "iba samou vierou". Barrett, ktorý je tiež vynikajúci vykladač, hovorí: „na základe viery a ničoho viac, len viery.“ John Knox povedal: „viera prvá a posledná“ a nakoniec Williams hovorí, že je to spôsob viery, ktorý vedie k väčšej viere. Viera je podmienka, ktorú si vybral Boh na prepojenie človeka cez Ježiša Krista so sebou samým. V Liste Galatánom 3,11 aj v Liste Hebrejom Pavol hovorí:

**„Spravodlivý z viery bude žiť.“**

Skutočná definícia tohto termínu znie: *musíme žiť v dôverujúcej smelosti v dôveryhodnosť Božiu*. Viera nie je niečo, čo robíme; viera je naša odpoveď na Božiu vernosť. Prijímame Božie Slovo, veríme Božiemu Slovu, všetku svoju pevnú nádej nekladáme do seba, ale do dôveryhodnosti sľubu a skutkov Božích v Ježišovi Kristovi. Viera je dôverovanie v Božiu dôveryhodnosť; dôvera v Božiu vernosť.

Podme na verš 18: Tu prichádzame do hrozného kontrastu od evanjelia dobrej správy k hrôze zatratenosti človeka. Text od kapitoly 1, verš 18. po kapitolu 3, verš 20. je naozaj jedným uceleným kontextom, o ktorom hovoríme dnes, a budeme aj nabudúce. Hovorí sa tu o hneve Božom. Veľmi radi hovoríme o Božej láske, no musím vám povedať toto: Kniha, ktorá nám hovorí, ako veľmi nás Boh miluje, je tá istá kniha, ktorá nám hovorí o hrôze Božieho súdu a hnevu. Hora Božej lásky je jasne viditeľná len v protiklade k hore Božieho hnevu proti hriechu a vzbure človeka. Boží hnev nie je o nič viac antropomorfný (teda pripodobnený ľudskej podstate) ako Božia láska **„...z neba zjavuje sa hnev boží“**. Viete, kde vidíme Boží hnev tak jasne? Vidíme ho v ľudských dejinách. Len sa pozrite okolo seba. Nie je to nič viac než, nič menej ako dlhá séria ľudskej závidi, sebeckta a nehumánosti. Je neuveriteľné čítať dejiny tohto sveta. Všimnite si nasledovný text Písma:

**„proti každej bezbožnosti a nepravosti ľudí, ktorí nepravosťou prekážajú pravde.“**

To neznamená, že by pravdu ignorovali; oni ju potláčajú; zámerne ju umlčujú. A aká je Božia odpoveď?

**„Takže nemajú ospravedlnenie“**

– hovorí verš 20. Majú určité Božie zjavenie, ale vedome sa od neho odvrátili.

Text od verša 19 po verš 23. je o tom, ako pohanský svet odmieta Boha a verš 24. a nasledovné verše sú o tom, ako Boh odmieta pohanský svet.

A konečne tá dobrá správa o ktorej Pavel rozprával až doteraz. Pretože je napísané:

**„lebo im je zjavné, čo môžu vedieť o Bohu; ved' sám Boh im to zjavil.“**

Od stvorenia sveta sú na základe fyzického vnímania evidentné neviditeľné charakteristiky Boha.

Priatelia, nemôžete vidieť moc prírody a nežasnúť nad ňou, nemôžete vidieť spleť, nemennosť zákonov, silu prírody a pri tom si neuvedomovať jej návrhára. Všetky dôkazy o Bohu, od Tomáša Akvinského až po tie moderné, sú založené na zmysluplnosti stvorenia. Všimnite si verš 21:

**„...že hoci poznali Boha, neoslavovali ho ako Boha ani mu neďakovali, ale v mudrovaní upadli do prevrátenosti ...neoslavovali Ho“**

- biblický výraz pre „neoslavovať“ – je márnosť.“ V Starej Zmluve sa používa pre modly, ničotu, márnivosť, chatnosť, pomínavosť a tak je to použité aj tu.

**„...a ich nerozumné srdce sa zatemnilo.“**

Ľudia niečo o Bohu vedeli, ale odvrátili sa od Neho. A teraz, keď sa odvrátili, Boh sa odvrátil od nich. Najprv oni odmietli Boha - verš 18, a teraz Boh odmietol ich – verš 21.

**„Vydávali sa za múdrych a stali sa bláznami, zamieniac slávu nepominuteľného Boha za podobnosť obrazu pominuteľného človeka, vtákov, štvronožcov a plazov.“**

**„Boh sa ich vzdal“**

- táto krátka fráza padá ako údery Božieho súdu vo veršoch 24, 26, 28 – vydal ich sexuálnej nečistote.

To, o čom tu budeme hovoriť, je jedna jasná charakteristika padlého človeka; je to sexuálna perverznosť. Grécky, alebo rímsky svet bol ovládnutý zhýralosťou homosexuality. Homosexualita nie je najodpornejší aspekt padlého sveta; je jedným z najjasnejších, ľahko viditeľných aspektov. Pavel ho vyberá ako jeden z mnohých, ktoré vidíme vo veršoch 29, a 30. Problém homosexuality je v tom, že to nie je vôľa Božia, nie je to Boží spôsob jednanie medzi mužom a ženou a preto je mimo Božej vôle. Skutočný problém homosexuality je v tom, že tento hriech ľudí ťahá preč od vzťahu s Bohom. A tento hriech sa stáva viac a viac evidentným aj v našej vlastnej kultúre. A to svedčí o tom, kde sa nachádzame. Všimnime si ďalší verš - 29:

**„naplnení všetkou nepravosťou.“**

Človek má vnútorné vnímanie morálky – svedomie. C.S.Lewis sa vyjadril, že žiadny antropológ nenašiel takú kultúru, v ktorej by človek nebol nábožensky založený a nemal určitú predstavu o tom, že napr. zobrať si cudziu ženu je zlé. Zabiť človeka, krádnúť, klamať je zlé v každej kultúre.

Priatelia, ľudia vo svojom srdci vedia, že je Boh a že jedného dňa príde súd, ale odvracajú sa od Neho. Napriek tomu nielenže tak robia sami, ale schvaľujú to aj iným, ktorí to robia. Toto je padlá psychológia, ktorá hovorí: Ak to robím ja a cítim sa vinný, a ak môžem docieľiť, aby si to robil aj ty, budem sa cítiť lepšie. Takže to, čo sa snaží robiť stratený človek, je stiahnuť so sebou všetkých ostatných robiť to isté. Ak to robí celá spoločnosť, môžeme si to zdôvodniť a povedať: ved' to robí každý! Už ste to niekedy počuli? Toto je bežná výhovorka, aby sme robili bezbožné, sebecké, nenásytné, chlipne veci jeden druhému a potom povedali: ved' to robí každý, preto je to normálne. Čo robí dav je normálne! Priatelia, existuje morálna červená kontrolka, ktorá blíkajú v srdci každého človeka. Vnímame túto kontrolku? Vy kresťania, vašou kontrolkou je Svätý Duch, pretože ho máte v sebe. No aj keď nie ste kresťanmi, máte morálne svedomie, ktoré sa ozýva pri akomkoľvek probléme v našom fyzickom svete,

keď sa búrame proti Božej vôli. Je to výzva k zamysleniu, kto stojí za morálnym zákonom, výzva k tomu, aby sme našli zmierenie s Bohom. Amen.